

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Внаслідок блискавичного розвитку екранних технологій на разі спостерігається дефіцит професійних кадрів у сфері українських медіа (режисерів, операторів кіно і телебачення, дикторів, тележурналістів, кінокритиків, організаторів виробництва фільму тощо). На тлі загострення інноваційних процесів у справі виховання фахівців, яким належать пріоритети облаштування аудіовізуального простору у недалекому майбутті, вочевидь назріла необхідність оновлення методик у сфері навчання, розширення мережі освітніх закладів, що готують фахівців для масмедіа. Отже, проблема підготовки професійних кадрів для сфери екранних мистецтв ніколи не втрачала своєї актуальності, проте саме нині, на тлі підготовчих заходів щодо запровадження Болонської системи, справа оновлення методики навчання у мистецькій сфері набуває додаткової актуальності.

Реформування системи вищої освіти має відкрити шлях до об'єднаного освітнього простору, де єдина для Європи система вищої школи інтерпретується як можливість розширення ринку труда, і це, на перший погляд, добре, хоча, стосовно мистецької, зокрема медійної освіти, залишається відкритим питання статусу на цьому ринковому ринку труда фахівців з України. Адже практика їх функціонування в умовах об'єднаного пострадянського культурного простору свідчить, що вони були затребуваними і водночас дискримінованими виконавцями у російських медіа- та кінопроектах. І це не єдина причина, чому запровадження мобільної Болонської реформи викликає низку дискусійних питань, насамперед у ВУЗах мистецького профілю. Як узгодити бакалаврсько-магістерське членування зі специфікою мистецького навчання? Як загальмувати тенденції до комерціалізації освіти, що узгоджені з домінантами ринкової економіки, поступове введення політики, спростування держфінансування ВУЗів? Як запровадити передбачену Болонською конвенцією систему тестування, спрямовану на накопичення суми знань, замість системного проникнення у сутність предмета, ввести заходи «інтелектуальної дресури» без суттєвої втрати якості освіти? В Україні йде пошук альтернатив Болонському процесу. Відпрацюванням його адаптаційних версій займаються усі вищі навчальні заклади і насамперед — ВУЗи мистецького профілю.

Здавалося б, усе просто: нова освітня система спрямована на диференціацію спеціалістів — бакалаври мають задовольнити потреби ринку праці, а магістри — забезпечити поле інтелектуально-пошукових досліджень. Зрештою, приблизно таку інфраструктуру мала радянська освітня система, де градація спеціалістів або дворівневе членування забезпечувалось ланкою середньої спеціальної освіти (технікуми, училища тощо). Нині більшість цих закладів номіновані як інститути та університети. Утворилась лакуна. Тепер передбачається ввести бакалаврат як своєрідний вищий «лікнеп». Та чи варто наслідувати досвід тих, хто здався на милість реформаторів-бюрократів, яким зручно формально зводити баланс «кредитів» і «модулів» замість заглиблення у тонкощі якості здобутих студентами знань. Для мистецької сфери такі новації «Болонської конвенції» можуть виявитись фатальними.

На тлі бурхливих реформаційних зсувів цілком логічним виглядає потреба фахівців медіаосвіти обмінятися позитивним досвідом, загострити коло болючих питань, окреслити можливі шляхи їх продуктивного вирішення.

Збірник наукових праць «Медіаосвіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку» структурно поділений на три розділи, що присвячені іс-

торії, теорії та практиці виховання фахівців екранних мистецтв. Відповідно перші два розділи містять статті науково-дослідницького характеру, а наповнення третього розділу передбачає як наукові, так і науково-методичні матеріали. Автори публікацій – науковці, педагоги – викладачі вищих навчальних закладів України, що готують кадри для кінематографа і телебачення, для сфери сучасних медіа. Маючи власний досвід викладацько-педагогічної діяльності, вони пропонують своєрідний «погляд зсередини», фокусуючи увагу на проблемних аспектах чинної освітньої практики у ВУЗах мистецького спрямування. Сподіваємось, видання стане у пригоді тим, хто пов'язаний з живими процесами в сфері системної освіти, що перебуває сьогодні у ситуації радикального оновлення.

*Директор Інституту проблем сучасного
мистецтва Академії мистецтв України
В. Д. Сидоренко*